

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын
даргын 2023 оны 98 дугаар тушаалын
6 дугаар хавсралт

ХӨДӨЛМӨРИЙН БОДЛОГЫН ГАЗРЫН НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ХЭЛТСИЙНХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ
ХҮНИЙ ХАЛАМЖИЙН БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТ ХАРИУЦСАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН НЯМЖАВ ОВОГТОЙ БААСАННЯМЫН
2025 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт								
Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)			
	1	2	3	4	5	6	7	
Зорилт 1. “ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМНЫ 2025 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ 1.3 “Нийгмийн халамж, үйлчилгээний чанар, үр ашгийг дээшлүүлэх стратегийн зорилт 2.4.4-ийн хүрээнд “Нийгмийн халамжийн үйлчилгээний хэрэгжилтийг зохион байгуулах хүрээнд Засгийн газрын тогтоолоор журмыг шинэчлэн батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.”								
					Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлтийн үйлчилгээний шат дамжлагыг багасгаж, хүндрэл, чирэгдэлгүй болгох, хэрэгжилтийн явцад тулгамдаж байгаа зарим асуудлыг сайжруулах зорилгоор Засгийн газрын 2017 оны 197 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд тусламж, хөнгөлөлт үзүүлэх журам”-ийг шинэчлэн боловсруулж, Засгийн газрын гишүүдээс санал авсан. Журмын төсөлд:			
1.	Арга хэмжээ 1.1“Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд тусламж, хөнгөлөлт үзүүлэх журам”-ын төслийг шинэчлэн боловсруулж, батлуулна.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	30%	50%		-протез, ортопед үйлдвэрлэж байгаа байгууллагад зориулсан системийн хөгжүүлэлтийг (ehajamj.mn) нэгдсэн системд хийж, тухайн иргэний өмнө авсан нийгмийн халамжийн үйлчилгээний мэдээллийг харах эрхийг Сэргээн засалт, сургалт үйлдвэрлэлийн харьяа протез, ортопедийн үйлдвэр, Эрхэм чанар протезийн үйлдвэр болон бусад үйлдвэрт нээх;	01-06	

					-үйлдвэрийн эмч хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний онцлог хэрэгцээнд тохирсон протез, ортопедийн хэрэгсэл шаардлагатай талаар тодорхойлолтыг ehalamj.mn нэгдсэн систем үүсгэх; -хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн өөрийн сонгосон протез, ортопедийн үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллага, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл нийлүүлэх байгууллага, эмийн сангаас протез, ортопед хийлгэх буюу тусгай хэрэгслийг худалдан авах; -хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд хөнгөлөлт, тусламж олголтын хэрэгжилтийн хяналт үнэлгээг сайжруулах, иргэний сэтгэл ханамжийн судалгааг авч байх, ажилтны ёс зүй, харилцааг сайжруулах, сургалт зохион байгуулах; -аймаг, дүүргийн нийгмийн халамжийн үйлчилгээний байгууллага нь тусламж, хөнгөлөлтөд хамрагдсан иргэнд олгосон протез, ортопед, тусгай хэрэгслийн чанар, үйлчилгээнд хөндлөнгийн болон олон нийтийн хяналт, шалгалтыг жилд нэгээс доошгүй удаа зохион байгуулах болон өөр бусад зохицуулалтыг тусгасан. Журам боловсруулахтай холбоотой төр, төрийн бус, олон улсын байгууллага, албан хаагчидтай уулзалт хэлэлцүүлэг зохион байгуулан, санал авч журмын төсөлд тусган ажилласан.	
2.	Арга хэмжээ 1.2. Нийгмийн халамжийн сангаас олгох протез, ортопедийн болон тусгай хэрэгслийн жагсаалтад нэмэлт оруулж, Засгийн газрын тогтоолоор батлуулна.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	30%	50%	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлд ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд олгох протез, ортопед болон тусгай хэрэгслийн үнийн хөнгөлөлтийг нийгмийн халамжийн сангаас олгох журам, хэмжээг тус тус заасан. Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 363 дугаар тогтоолоор “Нийгмийн халамжийн сангаас олгох протез, ортопедийн болон тусгай хэрэгслийн жагсаалт, жишиг үнэ”-ийг баталж, нийгмийн халамжийн сангаас үнийн хөнгөлөлтийг олгож байна. 2024 онд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн эрх ашгийг хамгаалах ТББ-ууд, эцэг, эхийн зүгээс	01-06

					“Нийгмийн халамжийн сангаас ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд олгох протез, ортопедийн болон тусгай хэрэгслийн жагсаалт”-д байнгын асаргаа шаардлагатай, хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн живхийг оруулахаар тус яаманд санал ирүүлсний дагуу уг зардлыг 2025 төсөвт тусгаж, Засгийн газрын тогтоолын төсөл боловсруулж, 2025.04.11-ний өдрийн 01/1161 албан бичгээр яамдаас саналыг авч, тусгасан.		
					Ингэснээр Засгийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн “Нийгмийн халамжийн сангаас олгох протез, ортопедийн болон тусгай хэрэгслийн жагсаалт, жишиг үнийг шинэчлэн батлах тухай” 363 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Нийгмийн халамжийн сангаас олгох протез, ортопедийн болон тусгай хэрэгслийн жагсаалт, жишиг үнэ”-д нэмэлт оруулж 2025 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдрийн Засгийн газрын 248 дугаар тогтоолыг батлуулсан. Батлагдсан төсөвтөй уялдуулан байнгын асаргаа шаардлагатай, хүнд хэлбэрийн өдөр тутам живх хэрэглэдэг, 2-оос дээш насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд олгох живхний үнийг 3 жилд нэг удаа олгох 1,800,000 төгрөг олгохоор Засгийн газрын тогтоолоор батлуулав. Түүнчлэн иргэдээс сонсголын аппаратны чанар, эдэлгээ, нийлүүлэлтийн асуудлаар өргөдөл, гомдол нэлээд олон ирдэг. Үүнтэй холбогдуулан хяналт, шалгалт, аудитын байгууллагаас олон зерчил илрүүлж, дүгнэлт, зөвлөмж өгдөг. Иргэдийн хэрэгцээг хангадаггүй, чанар, эдэлгээ муутай, шуугидаг, зай нь амархан мууддаг, хямд үнэтэй сонсголын аппарат нийлүүлдэг, таарч тохирохгүй сонсголын аппарат хэрэглэснээр гарч болзошгүй хүндрэл, бэрхшээл үүсдэг талаар иргэдээс гомдол ирдэг. Иймд Засгийн газрын 2025 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдрийн Засгийн газрын 248 дугаар тогтоолоор “сонсголын		

					газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх зөвшөөрөл ирүүлсэн.					
					Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасны дагуу Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн төслийн иж бүрдлийг ханган Засгийн газрын хуралдаанд өргөн мэдүүлэхээр бэлтгэл ажил хангасан байна.					
					Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамнаас “Хамгийн сайн халамж хөдөлмөр эрхлэлт” уриан дор Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сургалт, зөвлөгөөн 04 сарын 15-нд зохион байгуулсан. Салбарын нэгдсэн сургалт, зөвлөгөөнөөр Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ, хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээ, нийгмийн даатгал, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төв зэрэг төрийн байгууллагын албан хаагчдад салбарын бодлого, эрх зүйн шинэчлэл, салбар дундын уялдааг хангах, хүнд сурталгүй, ил тод байх талаар хэлэлцүүлэг хийсэн. Уг арга хэмжээнд Нийгмийн халамжийн хэлтсийн дарга оролцсон бөгөөд хэлэлцүүлэгтэй холбоотой мэдээлэл бэлдсэн. Монгол Улсын хэмжээнд нийт 113 мянган хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн байдгаас Хөвсгөл аймагт 6.000 иргэн амьдардаг. Тэдний эрхийг хамгаалах, эрх тэгш, хүртээмжтэй орчныг бий болгож, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжихэд орон нутагт тулгамдаж буй асуудал, шийдлийг хэлэлцсэн.					
					Мөн ХХҮЕГ, харьяа Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтсийн нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан албан хаагчид, төр, төрийн бус, олон улсын байгууллагад 5 удаагийн сургалт, уулзалт, хэлэлцүүлэг хийсэн. Үүнд:					
					1. 2025.01.29-ний өдөр Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагууд, тэдгээрийн төлөөлөл /цахимаар 96, танхимаар 16/-д танилцуулан хэлэлцүүлэв.					
					2. 2025.03.15-ний өдөр Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг иргэдэд хүндрэл бэрхшээлгүйгээр					

	Арга хэмжээ 1.5. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа иргэнд олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэхтэй холбоотой хэрэгжилтийг сайжруулна.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	50%	01-06
5. Байнгын асаргаа шаардлагатай хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн амьжиргааг дэмжин, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 247 дугаар тогтоолоор 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг 22.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн сард олгох хэмжээг 397500 төгрөгөөр, байнгын асаргаа шаардлагатай хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа иргэнд олгох тэтгэмжийн хэмжээг 142.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн сард олгох хэмжээг 445.0 мянган төгрөг байхаар тус тус тогтоон мөрдөж байна.					

					Уг тогтоолын хүрээнд Эрүүл мэндийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 03 дугаар сарын 07-ний өдрийн "Тушаалд нэмэлт оруулах тухай" А/68, А/62 дугаар тушаалаар "Байнгын асаргаа шаардлагатай хүнд хэлбэрийн 0-16 насны хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээлийг тодорхойлох өвчин, гэмтлийн жагсаалт, шалгуур"-ыг баталсан. Уг тушаалын дагуу аймаг, дүүргийн Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн боловсрол, эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын салбар комиссууд хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг тодорхойлж байгаа бөгөөд халамжийн нэгдсэн системд нийгмийн халамжийн тэтгэвэр болон асаргааны тэтгэмжийг нэмэгдүүлсэн дүнгээр олгох зохих хөгжүүлэлтийг хийж, асаргааны тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэн олгож байна.				
6.	Арга хэмжээ 1.6. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд санал боловсруулна.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	50%	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлэх нийгмийн халамжийн зарим арга хэмжээ бүлэгт санал боловсруулж, холбогдох хэлтэс, албан хаагчид хүргүүлсэн. Мөн Нийгмийн халамжийн хуулийн төсөл, түүнийг дагаж гарах Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулахад ажилласан. Хуулийн төсөлд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн бэрхшээлийг тогтоодог комиссын үйл ажиллагаа, үйлдлийн чадамж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн замын зардал, живхний үнийн хөнгөлөлт, асаргааны хувилбарт үйлчилгээ, ялгаатай хэрэгцээ, протез, ортопед, тусгай хэрэгсэл (зарим)-ийн үнийн хөнгөлөлт, магадлан итгэмжлэгдсэн сувиллын хөнгөлөлтийг Эрүүл мэндийн даатгалын үйлчилгээтэй холбох, түлшний хөнгөлөлтийг халамжийн хуульд оруулах, харилцаа холбооны зардлыг тэтгэвэртэй нэгтгэх, биометрик мэдээлэл	01-06			

					ашиглах, журам батлах зэрэг зохицуулалтыг тусгаад байна.				
					Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулан батлуулж, хугацаанд нь биелэлтийг гаргаж, бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг тогтоосон хугацаанд гаргаж, холбогдох албан хаагчдад хүргүүлж ажилласан. Мөн өөрийн хариуцсан асуудлын хүрээнд, холбогдох чиглэлээр удирдлагуудын өгсөн үүрэг чиглэлийн дагуу танилцуулга, мэдээлэл боловсруулж ажиллав. Мөн “Алсын хараа-2050” бодлогын баримт бичгийн Нийгмийн халамжийн хэлтсийн хийсэн ажлын биелэлтийг хариуцан ажиллаж, өөрийн 7 хоногт хийх ажлын төлөвлөгөө, хийсэн ажлын тайланг гаргаж, холбогдох хэлтэс, албан хаагчдад хүргүүлж ажилласан.	01-06			
7.	Арга хэмжээ 1.7. Мэдээ, тайланг хуулийн хугацаанд холбогдох нэгж, байгууллагад хүргүүлнэ.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	50%					
					Төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн А/79 дугаар тушаалаар батлагдсан “Нийгмийн халамжийн болон Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн олголтын явц, үйл ажиллагаанд дүн шинжилгээ хийх ажлын удирдамж”-ийн дагуу Баянзүрх дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс болон тус дүүргийн 1, 3, 17,20, 26, 36, 41 дүгээр хороодод 2025 оны 03 дугаар сарын 24-28-ний өдрүүдэд ажиллалаа. Уг ажлын хэсэгт ажиллан, удирдамжийн хүрээнд тайлан, илтгэх хуудас бичиж, холбогдох газар, албан хаагчид хүргүүлсэн. Энэ ажлын хүрээнд гарсан дүгнэлт, зөвлөмжийг Нийгмийн халамжийн хуулийн төсөл, түүнийг дагаж гарах Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл, “Нийгмийн халамжийн сангаас олгох протез, ортопедийн болон тусгай хэрэгслийн жагсаалт, жишиг үнэ”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд тусламж, хөнгөлөлт үзүүлэх журам”, -ын төсөлд тусган ажилласан.	01-06			
8.	Арга хэмжээ 1.8. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлж байгаа хөнгөлөлт, тусламж олголтын хэрэгжилтэд хяналт тавих зорилгоор холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	30%					

9.	Арга хэмжээ 1.9 Өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хуулийн хугацаанд судалж, шийдвэрлэнэ.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	50%	Хариуцсан асуудлын чиглэлээр иргэд албан байгууллагаас ирүүлсэн 25 өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хуулийн хугацаанд судалж, шийдвэрлэв.	01-06
----	--	------------------------	----	-----	--	-------

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				Биелэлтийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	
1.	Арга хэмжээ 2.1 Нийгмийн халамжийн чиглэлээр бусад оронд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, хийгдэж байсан судалгаа, мэдээлэл, тайлан уншиж судлах	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	50%	Нийгмийн халамжийн чиглэлээр бусад оронд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, хийгдэж байсан судалгаа, мэдээлэл, тайлан уншиж судалсан.	01-06	
2.	Арга хэмжээ 2.2 Монгол бичгээр уншиж, бичих мэдлэгээ дээшлүүлнэ.	Гүйцэтгэлийн хувь 100%	0%	50%	Монгол бичгээр уншиж, бичих чадварыг бие даан судлав.	01-06	

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Албан тушаалт Н.Баасансүх /Нэр, гарын үсэг/ 2025.06.20. (Огноо)